

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

КОСТИКОВА І.І. , ГОНЧАРОВА О.А., ГУЛІЧ О.О.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ З
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МЕТОДИКИ ЇХ
ВИКЛАДАННЯ**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Харків – 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

«До друку та в світ дозволяю»
Проректор з наукової,
інноваційної і міжнародної
діяльності, професор
С.В. Бережна

КОСТІКОВА І.І. , ГОНЧАРОВА О.А., ГУЛІЧ О.О.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ З
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МЕТОДИКИ ЇХ
ВИКЛАДАННЯ**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Затверджено редакційно-видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
протокол № 1 від «19» січня 2022 року

Харків – 2022

УДК 378.016:811.111](075.8)

Г94

УКЛАДАЧІ:

Костікова І.І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Гончарова О. А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики англійської мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Гуліч О.О. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики англійської мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Нікіфорова С.М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ХНУМГ імені О.М. Бекетова

Ведернікова Т.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики англійської мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Костікова І.І., Гончарова О.А., Гуліч О.О.

Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсових робіт з англійської мови, літератури та методики їх викладання: методичні рекомендації. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 27 с.

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
(протокол № 1 від «19» січня 2022 року)*

Методичні рекомендації розроблені з метою науково-методичного забезпечення самостійної роботи здобувачів під час виконання наукового дослідження (курсової роботи) з англійської мови, літератури та методики їх викладання. Видання призначене для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Видано за рахунок авторів

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

© І.І. Костікова, О.А. Гончарова, О.О. Гуліч, 2022

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Оформлення курсової роботи	5
Структура курсової роботи	6
Основна частина курсової роботи	10
Список використаних джерел	15
Зразок оформлення наукових джерел українською мовою	15
Зразок оформлення наукових джерел англійською мовою	16
Анотація	18
Додатки.....	18
Порядок представлення курсової роботи на кафедрі	18
Система оцінювання курсової роботи	18
Захист курсової роботи.....	19
Забезпечення академічної доброчесності	21
Додатки.....	24
Додаток А	24
Додаток Б	25
Додаток В	26

ВСТУП

Метою навчально-дослідницької роботи з англійської мови, літератури та методики їх викладання є систематизація, закріплення та розширення отриманих теоретичних знань; ознайомлення з новітньою науковою літературою; висунення лінгвістичної, літературознавчої або дидактичної проблеми, яка ще не одержала достатнього висвітлення у науковій літературі; виявлення і введення у науковий обіг нових джерел; встановлення нових зв'язків між відомими явищами літератури; підведення самостійних висновків та розробка методичних рекомендацій щодо використання запропонованих матеріалів і висновків у педагогічній діяльності.

Теми курсових проектів визначаються кафедрою теорії і практики англійської мови та пропонуються здобувачам освіти заздалегідь. Враховується, у першу чергу, актуальність теми, її теоретична та практична значимість, відповідність сучасним проблемам лінгвістики, літературознавства та методики навчання іноземних мов. Здобувачі мають право обрати тему та при узгодженні з науковим керівником скорегувати її. Науковий керівник допомагає здобувачеві розробити план дослідження, обрати відповідну методологію, дає поради з організації роботи.

В запропонованих методичних рекомендаціях викладено загальні вимоги та практичні поради щодо підготовки курсової роботи, правильного оформлення її результатів та успішного захисту.

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Технічні вимоги щодо оформлення наукових досліджень визначаються відповідними державними стандартами (зокрема, при оформленні списку літератури слід дотримуватися вимог, які розроблені в 2015 році Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».)

Вимоги до оформлення курсової роботи наступні:

- 1.** Наукову роботу **друкують на комп'ютері** з одного боку аркуша білого паперу формату А4 через 1,5 інтервали у текстовому редакторі Word, кегль 14, шрифт Times New Roman, абзацний відступ – 1,25 см, вирівнювання тексту за шириною; береги: ліве – 3 см, верхнє та нижнє – 2 см, праве – 1,5 см. Нумерація сторінок наскрізна, проставляється у правому верхньому куті, титульний аркуш не нумерується, перенос слів та підкреслення не дозволяються.
- 2.** **Друкарські помилки**, описки і графічні неточності, виявлені в процесі написання наукового документу, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту. Допускається не більше ніж два виправлення на одній сторінці.
- 3.** **Обсяг** (без бібліографії та без додатків!) курсової роботи становить 20-25 сторінок.
- 4.** **Список використаних джерел** становить 20-25 найменувань. У списку літератури повинні переважати новітні видання за останні п'ять років. Цей список повинен містити не менше 30% літератури англійською мовою. Список використаних джерел складається в алфавітному порядку, спочатку кирилицею, потім латиницею.

5. **Посилання** робляться в квадратних дужках [2, с. 44], де перша цифра відповідає номеру наукового джерела в бібліографії, друга – номеру сторінки. При посиланні на декілька джерел їх відповідні номери даються через крапку з комою, наприклад: [3; 18; 35]. Посилання входять до структури речення, отже крапка ставиться після них.
6. Курсова робота **виконується українською мовою**. Цитування художніх творів, що аналізуються у роботі, наводиться **мовою оригіналу (англійською)** та графічно виділяється курсивом. Кожна цитата супроводжується посиланням на відповідний текст (див. п.5). Для введення цитат вживаються лапки «...». Лапки мають належати до єдиного стилю протягом усієї роботи.
7. **Стиль** викладання матеріалу курсової роботи – науковий. Наявність орфографічних та синтаксичних помилок негативно впливає на загальну оцінку роботи.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Титульний аркуш оформлюється за зразком (див. *Додаток А*).

Наступна сторінка – **ЗМІСТ** – містить такі обов'язкові елементи: вступ; заголовки розділів і підрозділів; висновки до розділів та загальні висновки; список використаних джерел; додатки (якщо вони є), анотацію, із вказівкою номера сторінки. Крім заголовків підрозділів та висновків до розділів усі інші структурні елементи пишуться великими літерами жирним шрифтом. Крапка в кінці заголовків **не** ставиться. Нумеруванню підлягають тільки розділи (наприклад, **РОЗДІЛ 1.**) та підрозділи (наприклад, 1.2., де цифра 1 – номер розділу, цифра 2 – номер підрозділу. Зверніть увагу, що після кожної цифри стоїть крапка). Правила оформлення сторінки **ЗМІСТ** дивись у *Додатку Б*.

ВСТУП (2-3 сторінки) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості,

обґрунтування необхідності проведення дослідження. Загальна характеристика курсової роботи подається у такій послідовності:

Актуальність дослідження, яка зумовила вибір теми роботи (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми).

Мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення).

Предмет дослідження (міститься в межах об'єкта – саме на ньому повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему дипломної роботи).

Матеріал дослідження і його обсяг, використаний для досягнення поставленої мети.

Теоретико-методологічна основа роботи (вказати, які наукові принципи та методи використані; назвати провідних науковців, праці яких складають теоретичне підґрунтя даного дослідження).

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в дипломній роботі мети.

Апробація результатів дослідження (наводяться дані щодо участі автора в конференціях, колоквіумах та щодо публікацій, якщо вони є).

Структура курсової роботи обумовлена метою, спільною концепцією і завданнями дослідження. Курсова робота побудована за проблемним принципом і складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури. Повний обсяг роботи – __ сторінки (з них – __ основного тексту). У списку бібліографії __ джерел.

Приклад оформлення вступу:

ВСТУП

Актуальність дослідження. Англійський письменник Оскар Уайльд (1854 – 1900) відомий як один з провідних теоретиків естетизму – напрямку в літературі та культурі межі ХІХ–ХХ сторіч. В його естетичних трактатах, об'єднаних під спільною назвою «Задуми», поряд з важливим питанням про роль та місце мистецтва та художника в житті сучасного суспільства порушуються також проблеми літературної критики, її завдань, форм та методів. В трактаті «Критик як художник» О. Уайльд висуває власну концепцію естетичної критики, у відповідності з якою критика постає як окремий, цілком незалежний вид мистецтва, не менш творчий, ніж художня література.

На думку деяких дослідників, принципи західного естетизму помітно вплинули на світову критику, зокрема російську символістську та імпресіоністську критику. Цікаво, що російськими літераторами естетичні канони сприймалися саме в формулюванні О.Уайльда, творчість та особистість якого на початку ХХ сторіччя викликала в Росії неабиякий інтерес. Так, Г.М. Пономарьова вважає, що на ідеї та метод естетичної критики О. Уайльда орієнтувались такі представники російської імпресіоністичної критики, як Ю. Айхенвальд та К. Бальмонт, хоча вони й полемізували з англійським естетом з приводу окремих положень його теорії. Однак, найбільшого впливу естетичної критики О. Уайльда, на думку дослідниці, зазнала критична діяльність І. Анненського [28]. Зв'язок уайльдівської концепції естетичної критики з «Книгами відображень» Анненського простежується в роботах С.К. Маковського, та О.В. Добрицької [24; 16].

Творча спадщина О. Уайльда – однієї з найпомітніших фігур на літературному небосхилі рубежу ХІХ–ХХ століть, в сучасному літературознавстві залишається вивченою нерівномірно та сприйняття естетичної критики О. Уайльда, на наш погляд, є досить неоднозначним. Окремі дослідники (М.Г. Соколянський, Г.В. Анікін та інші) вказують на внутрішню суперечливість та навіть деяку «безсистемність» естетичної теорії англійського письменника [35; 2]. Інші (зокрема, А.А. Аствацатуров) дотримуються протилежної точки зору, розглядаючи естетичну теорію та концепцію естетичної критики О. Уайльда як цілісні явища, достатньо обґрунтовані теоретично та послідовно втілені письменником у власній художній та літературно-критичній творчості [4].

Важливо відзначити, що в сучасному українському літературознавстві філософсько-естетичні погляди О. Уайльда не ставали предметом спеціального вивчення. Роботи вітчизняних науковців (А.А. Андронік, Л.М. Афанасенко, Г.С. Деркач, Я.В. Галкіна та ін.) переважно обмежуються аналізом літературних творів письменника, а його теорія естетизму розглядається дуже лаконічно й найчастіше відокремлено від художніх творів [1; 5; 15; 12]. Зважаючи на те, що він був одним із провідних та впливових теоретиків естетизму, а його діяльність – важливим суспільним та літературним явищем останньої третини ХІХ століття, про що свідчать численні спогади його сучасників, а також постійний інтерес до його творчості з боку літературознавців, істориків мистецтва та філософів, поглиблення й узагальнення знань про філософсько-естетичну концепцію О. Уайльда та її художнє втілення у творчості письменника є важливою й актуальною.

Мета курсової роботи полягає в тому, щоб дослідити особливості становлення філософсько-естетичних поглядів Оскара Уайльда та їх відбиття в художній творчості письменника.

Визначена мета зумовлює необхідність розв'язання низки завдань:

- **дати визначення** поняття «естетизм» з точки зору філософії та мистецтва;
- **дослідити** прояви естетизму в романі «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда;
- **сформулювати** основні положення естетичної теорії О. Уайльда;
- **розробити** методичні рекомендації щодо вивчення естетичної концепції письменника на уроках зарубіжної літератури.

Об'єктом дослідження є літературний процес раннього англійського модернізму, а саме – загальні естетичні тенденції цього періоду та їх вплив на становлення філософсько-естетичних поглядів О. Уайльда.

Предметом дослідження є ідейно-філософський зміст роману «Портрет Доріана Грея» як квінтесенції художнього втілення філософії естетизму О. Уайльда.

Матеріалом дослідження є збірка есе письменника «Задуми» (“Intentions”, 1891) та роман «Портрет Доріана Грея» (“The Picture of Dorian Gray”, 1891).

Теоретико-методологічною основою роботи є наукові принципи історико-літературного дослідження, закріплені в сучасному літературознавстві: принцип історизму, принцип взаємозв'язку літературних явищ, принцип системного аналізу. У роботі використані наукові здобутки з

питань функціонування літератури (М.М. Бахтін, Д.С. Наливайко, О.А. Галич, В.М. Назарець), особливостей розвитку англійської літератури кінця ХІХ століття (Г.В. Анікін, Н.П. Михальська, Н.А. Єрофеев), проблем естетизму в літературі (А.А. Самохіна, В.В. Хорольський, А.Л. Мортон, Ж. Ланглад). Також у роботі було використано наукові праці, присвячені питанням викладання зарубіжної літератури в навчальних закладах (О.М. Ніколенко, О.В. Пронкевич, Н.А. Соловійова).

Методи дослідження: біографічний (при вивченні стилю життя як літературного факту й елементу естетичної програми письменника), метод соціокультурного аналізу (при розгляді функціонування «міфу про Уайльда» в культурній свідомості, а також при вивченні змін соціального статусу письменника), описовий та узагальнюючий методи (при аналізі літературознавчої рецепції творчості О. Уайльда).

Структура дослідження. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел, що налічує 25 найменувань, з яких 10 англійською мовою. Загальний обсяг роботи становить 25 сторінок (*кінець вступу*).

ОСНОВНА ЧАСТИНА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основна частина курсової роботи складається з двох розділів. Кожен розділ починається з нової сторінки, а підрозділи – з нового абзацу з додатковим інтервалом. В кінці підрозділів і розділів даються висновки. **У підрозділах** висновки не виділяються від загального тексту. **В кінці розділів** дається підзаголовок: Висновки до першого (другого) розділу (відповідно). Висновки до розділів становлять не більше половини сторінки. Розподіл обсягу роботи між розділами: Розділ 1 та Розділ 2 – по 10-12 сторінок кожен.

Приклад оформлення розділу:

РОЗДІЛ 2 ПРОЯВИ ЕСТЕТИЗМУ О. УАЙЛЬДА В РОМАНІ «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»

2.1. Демонстрація філософії естетизму письменника

Найвідомішим твором письменника, який приніс йому всесвітню славу

і найповніше відбив його філософські та естетичні погляди, життєве кредо і принципи художньої творчості, був роман «Портрет Доріана Грея» (The Picture of Dorian Gray, 1891). *(Далі текст роботи до наступного підрозділу.)*

2.2. Назва підрозділу

(Текст роботи)

Висновки до другого розділу

Проаналізувавши роман «Портрет Доріана Грея» з позицій естетичної концепції Уайльда, ми встановили, що твір є показовим для стилю письменника, його ставлення до зображення світу речей та органічно впливає з уайльдівського культу краси і насолоди. Специфіка філософії естетизму Уайльда проявляється протягом усього роману у витонченому представленні читачу штучної краси речей та природної краси людини.

Ми також довели, що в образі своїх персонажів письменник представив основні принципи власної життєвої філософії: дендизм (Доріан Грей), естетизм (Безіл Холвард) та гедонізм (Генрі Уоттон).

У розділі показано, що сутність Уайльда розтворилась поміж його героями – він і денді, він і естет, а саме головне він «принц парадоксів і афоризмів», цінитель краси. Також в образі героїв свого роману О.Уайльд розкриває сутність понять «художник» і «критик», що є продовженням ідей, розглянутих в «Задумах».

Тема співвідношення мистецтва і дійсності проходить через весь роман. Вона реалізується в багатьох аспектах, основні з яких співвідношення форми і змісту; вічність і мить прекрасного, мистецтва, відношення творця і його творіння, етичне відношення до мистецтва, прекрасного.

ПЕРШИЙ РОЗДІЛ вважається теоретичним і направлений на розкриття об'єкту й предмету дослідження та особливостей їх взаємодії (наприклад, дослідження літературного процесу певного часу і на його основі з'ясування місця і значення окремих явищ літератури). В ньому повинен бути представлений критичний огляд наукової літератури, проаналізовано існуючі підходи до вивчення теми, враховано класифікації, типології тощо.

ДРУГИЙ РОЗДІЛ – практичний – спрямований безпосередньо на лінгвістичний аналіз або аналіз художнього твору відповідними науковими методами.

Для тих, хто досліджує проблему з методики навчання англійської мови, розділ має містити розроблені здобувачем методичні рекомендації щодо впровадження результатів дослідження у педагогічній діяльності. Це може бути розробка уроку з англійської мови та (або) зарубіжної літератури для середнього навчального закладу, проект позакласного або позашкільного заходу за темою дослідження тощо. При підготовці розділу важливо дотримуватись встановлених вимог до оформлення уроку, лекційного заняття та ін. (визначення теми й мети уроку, типу та форми заняття, перелік обладнання, методичної літератури ...).

Приклад оформлення другого розділу з методики навчання англійської літератури (урок для середньої школи):

РОЗДІЛ 2

РОЗРОБКА УРОКУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ 10 КЛАСУ

Вивчення англійської літератури у 10-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів у 2013/2014 навчальному році здійснюється у межах зарубіжної літератури за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України (наказ від 28.10.2020 № 1021) [19]. Згідно з чинною програмою, складеною науковим колективом під керівництвом проф. Ю.І. Ковбасенка (Київ, 2020), вивчення творчості О. Уайльда відбувається у 10 класі протягом п'яти уроків, під час яких розглядаються наступні теми: «Роман ранньомодерністської доби». «Оскар Уайльд: життєвий і творчий шлях письменника». «Уайльд – письменник англійського раннього модернізму». «Естетизм Уайльда, імпресіоністичність стилю». ««Портрет Доріана Грея» як осереддя творчості письменника, філософсько-естетичні та моральні проблеми твору. Риси інтелектуального роману».

Відповідно до навчальної програми авторами науково-методичних видань України запропоновано значну кількість уроків світової літератури з різними формами та методами викладання. Нашу увагу привернули уроки, розроблені наступними вчителями-методистами: Л.Бульваренко «Прекрасний принц з потворною душею (О. Вайльд «Портрет Доріана Грея»)» (ж. «Зарубіжна література», 2006) [7]...та інші. Усі вони вирізняються науковою глибиною, виваженою структурою та творчим

підходом до використання традиційних технологій навчання.

Беручи до уваги тему нашого дослідження й отримані результати, ми пропонуємо власну розробку уроку світової літератури за темою:

«О. Уайльд – письменник англійського раннього модернізму. Філософсько-естетичні погляди Уайльда та їх вплив на стиль письменника та проблематику його творів».

Мета уроку:

Практична – з'ясувати особливості філософсько-естетичної позиції О.Уайльда; навчити розрізняти поняття «естетизм», «декаданс», «модернізм»; удосконалювати навички конспектування.

Освітня – поглибити знання учнів про творчість О. Уайльда; розширити знання учнів про період раннього англійського модернізму; сформувані уявлення учнів про нове явище – філософію естетизму в літературі.

Розвиваюча – розвивати навички самостійної роботи з додатковою літературою; розвивати зв'язне мовлення, логічне мислення; розвивати естетичне сприймання дійсності; розвивати здатність порівнювати літературні явища.

Виховна – виховувати самостійність судження; формувати адекватне ставлення до морально-етичних категорій; прищеплювати любов до літератури в цілому і до слова зокрема.

Обладнання та дидактичне забезпечення уроку: портрети письменника і фотоматеріали, схеми, тексти творів.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Форма уроку: урок-лекція з елементами коментованого читання.

Ключові терміни: естетизм, декаданс, модернізм.

Література:

1. Столій І.Л. Світова література. Розробки уроків. 10 клас. Х.: Ранок, 2020.
2. Усі зарубіжні письменники та їхні твори. 10 клас. Довідкове видання. Х.: Ранок, 2018.
3. Паращич В. В. Світова література. 10 клас (академічний рівень). Х.: Основа, 2016.

РОЗГОРНУТИЙ ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ

I.ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ

...

II. ОГолошення теми, мети та епіграфу уроку

...

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

...

III. ЗАСВОЄННЯ УЧНЯМИ НОВИХ ЗНАНЬ, ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК

...

1. Лекція (У процесі лекції учні складають конспект або тези)

Текст лекції.

2. Робота зі словником: ...

3. Коментоване читання та обговорення передмови до роману (основні естетичні засади автора) з 25 парадоксальних афоризмів.

4. Робота у творчих групах (завдання за варіантами): ...

5.Бесіда з учнями після виконання завдання: (питання, що обговорюються).

IV. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

...

Домашнє завдання

...

Висновки до другого розділу

Філософсько-естетична проблематика творів О.Уайльда багатопланова і є втіленням естетичних ідей письменника. Важливе місце в них займає проблема співвідношення мистецтва і дійсності. Вона реалізується у багатьох аспектах, у тому числі у співвідношенні форми та змісту, вічності і миті прекрасного, у розумінні проблематики мистецтва, відносин Творця і його творчості, в етичному ставленні до мистецтва.

Естетичні почуття мають важливе значення у вихованні у школярів естетики поведінки — акуратності в одязі, красивої постави і манер, уміння триматися невимушене, природно, культурно й естетично виявляти свої емоції. Ці якості тісно пов'язані з моральністю особистості учня.

Проблематика моралі пронизує усю творчість митця. На контрасті моральності і імморалізму у вчинках героїв його творів у учнів формується кодекс поведінки. Спадщину О.Уайльда можна і потрібно використовувати у вихованні у учнів естетичних уподобань, розуміння добра і зла, базових моральних принципів, що дозволить їм увійти у самостійне життя, стати повноправними і свідомими громадянами суспільства.

Після другого розділу з нової сторінки подаються **ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ** (до 2 сторінок), які містять стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором курсової роботи особисто в ході

дослідження, а також перспектив проведення подальших досліджень у даній галузі. (Увага: посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин у висновках не наводяться!)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бібліографію розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»).

Зразок оформлення наукових джерел українською мовою:

Монографія / Художній текст / Книга:

1. Кочерган М. Вступ до мовознавства. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 368 с.
2. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови. К.: Либїдь, 1992. 248 с.

Монографія / Художній текст / Книга (частина видання):

1. Ніколаєва С.Ю. Загальні питання методики викладання іноземних мов. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник*. Вид. 2-е, випр. і переро. / Кол. авторів під керів. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. С. 6–36

Статті:

1. Гончарова О.А. Роль і місце англійської літератури в сучасних підручниках з англійської мови. *Педагогіка та психологія*. 2018. Вип. 1 (59). с. 51-58. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1226850>.

2. Лукашук М. Синонімія дієслів мовлення у сучасній англійській мові. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики*. 2017. Вип. 5 (14). С. 35-50.

Дисертації, автореферати дисертацій:

1. Дащенко Н.Л. Паронімічна атракція в українській поезії 60-80 рр. ХХ ст.: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / НАН України, Інститут української мови. Київ, 1996. 196 с.
2. Фільчук Т.Ф. Мовна атракція в різних дискурсивних виявах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.02. Харків, 2003. 18 с.

Електронний ресурс:

1. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281 с. URL: <ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf> (дата звернення: 10.11. 2017).

Зразок оформлення наукових джерел англійською мовою:

Монографія / Художній текст / Книга:

1. Barker, J. (2014). *The Brontës*. London: Abacus. 1158 p.
2. Brontë, A. [1847] (1998). *Agnes Grey*. Wordsworth Classics. 168 p.

Монографія / Художній текст / Книга (частина видання):

1. Grosman, D. (2009). Writing in the dark. In T. Morrison (Ed.), *Burn this book* (pp. 22-32). New York, NY: HarperCollins Publishers.

Статті:

Zhao, Y. (2015) Invisible Killer in The Tenant of Wildfell Hall. *Comparative Literature: East & West*, 24(1), 153-165. DOI: 10.1080/25723618.2015.12015421

Дисертації, автореферати дисертацій:

1. Kabir, J. M. (2016). *Factors influencing customer satisfaction at a fast food hamburger chain: The relationship between customer satisfaction and customer loyalty* (Publication No. 10169573) [Doctoral dissertation, Wilmington University]. ProQuest Dissertations & Theses Global.
2. Mylott, E. (2009). To flatten her sphere to a circle, mount it and take to the road: The bicycle. (Master's thesis). University at Albany, State University of New York, Albany.

Електронний ресурс:

The National Curriculum in England. URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/425601/PRIMARY_national_curriculum.pdf.

Більш детальну інформація щодо оформлення списку використаних джерел (літератури) див.:

- для джерел українською мовою – ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»;
- для джерел англійською мовою – Стиль Американської психологічної асоціації (APA style) у 6 або 7 редакції. Посилання: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/>

АНОТАЦІЯ

Анотація (Summary / Abstract) пишеться на 1 сторінку англійською мовою. Вона завершується комплексом ключових слів і сталих термінологічних словосполучень, який чітко корелюється з основним змістом курсової роботи. Загальна кількість ключових слів –7-8 (*Додаток В*).

ДОДАТКИ

Додатки наводяться в кінці роботи після списку джерел.Dodatki мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дипломної роботи (таблиці, глосарії тощо) і наводяться тільки в разі необхідності. Вони позначаються не цифрами, а літерами: *Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Г*, які ставляться у правому верхньому кутку.

ПОРЯДОК ПРЕДСТАВЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРУ

Робота подається на кафедру теорії і практики англійської мови (ауд. 227-А) за 2 тижні до захисту, безпосередньо науковому керівникові або лаборанту кафедри. Робота подається у вигляді друкованого примірника у твердій або термо-палітурці, а також на електронному носії одним суцільним файлом. Електронна версія курсової роботи має бути ідентичною паперовій.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після подання на кафедру курсова робота вивчається викладачами кафедри; науковий керівник пише відгук, в якому робить загальні висновки та зауваження; ретельно аналізує роботу рецензент, призначений кафедрою. Науковий керівник та рецензент оцінюють роботу за певними показниками:

Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсових робіт

№ п/п	Показник	Бали (1-10)
1	Розробка апарату дослідження: правильне визначення об'єкта і предмета дослідження, формулювання мети, завдань дослідження	
2	Повнота переліку наукових джерел (не менш 20), їх аналіз відповідності з завданнями роботи, наявність авторської позиції слухача	
3	Адекватність обраних методів дослідження поставленій меті роботи, ступінь вірогідності матеріалів	
4	Обґрунтованість висновків за змістом теоретичного розділу та практичними даними	
5	Оригінальність змісту, ступінь самостійності та творчості у дослідження	
6	Дотримання вимог структурування роботи та її обсягу	
7	Відповідність вимогам технічного оформлення тексту та матеріалу	
8	Грамотність роботи	
9	Зв'язок між теоретичною та практичною частинами	
10	Логічність та аргументованість викладеного матеріалу, висновків	

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, затвердженого кафедрою, в присутності комісії у складі керівника та декількох членів кафедри.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора по змісту роботи;
- оголошення відгуку наукового керівника;
- відповіді студента на запитання осіб, присутніх на захисті;
- заключне слово студента;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Вступне слово необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; зміст роботи,

її найбільш суттєві та цікаві моменти. Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 10 хвилин (обсяг 3 паперових аркушів). Для кращого сприйняття матеріалу присутніми бажано створити і продемонструвати мультимедійну презентацію.

План виступу може виглядати наступним чином:

Шановні члени комісії!

Тема нашої курсової роботи: НАЗВА ТЕМИ.

Мета роботи полягала в тому, щоб ... НАЗВАТИ МЕТУ.

Для досягнення мети були поставлені і вирішені наступні **завдання**:

ПЕРЕРАХУВАТИ УСІ ЗАВДАННЯ

...

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

У першому розділі, який називається (ПОВНА НАЗВА РОЗДІЛУ) ми розглянули наступні питання: (перерахувати назви підрозділів). Ми дійшли висновку про те (з'ясували, вияснили, що), ... (висновки до першого розділу).

Другий розділ – назва розділу – присвячений проблемі (питанням) ... (перерахувати підрозділи). В результаті системного аналізу тексту (порівняльного аналізу текстів тощо) ми дійшли висновків про те, що ... (висновки до другого розділу).

Таким чином, ... (підвести остаточні підсумки, які ще не були згадані – найголовніше з загальних висновків).

(Наприкінці необхідно подякувати присутніх за увагу, що означає кінець виступу)

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

За результатами успішного захисту курсової роботи здобувач може отримати рекомендацію щодо публікації висновків дослідження у вигляді тез або наукової статті.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

В останній час вкрай актуальним постає питання академічної доброчесності при написанні курсових робіт. Академічна доброчесність – це відданість академічної спільноти основоположним цінностям, таким як чесність, повага, відповідальність.

До порушень цих цінностей відносять використання тексту автора без посилання на нього; фальсифікацію тексту; плагіат як запозичення ідеї або тексту іншої особи і представлення їх як своїх власних; придбання у третіх осіб результатів наукової діяльності та презентація їх як особистих досягнень. У закладах вищої освіти різні форми академічного шахрайства використовуються для імітації науково-дослідницької діяльності, що підриває авторитет науки, університету, наукового керівника й досліджень в цілому, знецінюють їх.

З метою запобігання академічної недоброчесності й протидії плагіату ви маєте ознайомитись з кодексами і положеннями ХНПУ імені Г.С. Сковороди щодо недопущення проявів академічного шахрайства:

- **Кодекс академічної доброчесності**

Посилання:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf

- **Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНПУ імені Г. С. Сковороди**

Посилання:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polozh_komissiya_akadem_dobrochesnist.pdf

- **Етичний кодекс ХНПУ імені Г.С.Сковороди**

Посилання:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Etuchnyi_kodeks.pdf

- **Система забезпечення академічної доброчесності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди.**

Посилання:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Nauka/Zabezpechennia_acad_dobrochesnosti.pdf

QR-коди для посилань на документи щодо академічної доброчесності, розроблені ХНПУ імені Г.С. Сковороди (дата формування QR-кодів: січень 2022 року).

- **Кодекс академічної доброчесності:**

- **Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНПУ імені Г.С. Сковороди:**

- **Етичний кодекс ХНПУ
імені Г.С. Сковороди:**

- **Система забезпечення
академічної
добросовісності у ХНПУ
імені Г.С. Сковороди:**

Звертаємо також увагу на недопустимість купувати курсові роботи у фірмах, що представляють «консультаційні освітні послуги», оскільки свідомо омана наукового керівника та підтримка протизаконної діяльності засуджується в кодексах етики всіх закладів вищої освіти.

Усім студентам рекомендується під час написання курсової роботи користуватися безкоштовними електронними програмами для самоперевірки на плагіат.

ДОДАТКИ

Додаток А

Форма №Н-9.02

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Український мовно-літературний факультет ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра теорії та практики англійської мови

КУРСОВА РОБОТА

на тему: **ФІЛОСОФСЬКО-ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ О. УАЙЛЬДА**
(на прикладі роману «Портрет Доріана Грея»)

Виконала: студентка III курсу

32 СО групи

Іваненко В.М.

Керівник: канд. філол. наук, доцент

Гончарова О.А.

Рецензент: канд. філол. наук, доцент

Ведернікова Т.В.

Харків – 2022

ЗМІСТ

	3
ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ФІЛОСОФСЬКО-ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ	
О. УАЙЛЬДА В КОНТЕКСТІ АНГЛІЙСЬКОГО	6
КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПРОСТОРУ КІНЦЯ ХІХ СТОЛІТТЯ	
1.1. Філософсько-методологічні витоки естетизму кінця ХІХ	6
століття	
1.2. Особливості формування філософсько-естетичних поглядів	8
О. Уайльда	
Висновки до першого розділу	10
РОЗДІЛ 2. ПРОЯВИ ЕСТЕТИЗМУ О. УАЙЛЬДА В РОМАНІ	11
«ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»	
2.1. Демонстрація філософії естетизму письменника	
2.2. Співвідношення гедонізму, аскетизму, етики (моралі) та	15
естетики (мистецтва) у романі	
2.3. Роман як естетичний трактат про красу	18
Висновки до другого розділу	24
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТОК	29
АНОТАЦІЯ	32

ABSTRACT

Ivanenko V.I. Aesthetic philosophy of Oscar Wilde (based on the novel «The picture of Dorian Grey»)

The course paper is dedicated to studying the specific features of Wilde's aesthetic philosophy and the sources of its origin. The peculiarities of Wilde's prominent style, the flashing and memorable expressions inspired for his heritage analysis and determined the course of the research.

The research **aim** of the course paper consists in studying peculiarities of formation of Wilde's aesthetic views and its reflection in his works. The aim of the research determines the solution of the following tasks:

- to characterize the essence of aestheticism in philosophy and literature;
- to analyze manifestations of aestheticism in the novel "The Picture of Dorian Grey";
- to outline and define the main point of Wilde's aesthetic philosophy;
- to elaborate the methodology recommendations for teaching Wilde's aesthetic concepts in English literature classes.

The **object-matter** of the research is literature process of early modernism, but in particular the general aesthetic tendencies of that time and their influence on Wilde's aesthetic philosophy formation.

The **subject-matter** includes main ideas and philosophy content of the novel "The Picture of Dorian Grey" as quintessence of Wilde's aesthetic philosophy representation through works of fiction.

The **theoretical value** of the research consists in enrichment of knowledge about characteristic features of English literature development at the end of the XIX century, the essence of aestheticism in literature, as well as the role of Wilde's aesthetic concepts in giving rise to modernism literature.

The research has its **practical value** since the results of this work give an opportunity to use its findings and results in delivering English literature courses according to high school curriculum, in workshops and seminar classes, in studying the history of English literature of late XIX century, in aesthetic education of pupils, for writing scientific works on subject matter.

In **the first chapter** the philosophic origin of aesthetic theory is considered and peculiarities of Wilde's aesthetic philosophy formation are determined. The basic review of Wilde's work heritage is conducted.

In **the second chapter** peculiarities of Wilde's aesthetic manifestations in «The Picture of Dorian Grey» and «Intentions» are investigated. The basic points of Wilde's aesthetic philosophy such as the main art purpose, correlation between

Навчальне видання

Костікова Ілона Іванівна

Гончарова Ольга Анатоліївна

Гуліч Олена Олександрівна

Методичні рекомендації

Відповідальний за випуск: Костікова І.І.

Комп'ютерна верстка: Четверик В.К.

Коректор: Гончарова О.А., Гуліч О.О.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку 19.01.2022 Формат 60×84 1\16 Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк – New цифровий.. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.

Відомості про видавництво
(зазначити номер ліцензії на видавничу діяльність та юридичну адресу)
